

DEBATAVOND WOORDEN ROND TRALIES

in het teken van het praktische deel van het eindwerk van Sébastien De Rey:

“Inleiding tot individueel gepleegde levensdelicten.”

Overpeinzingen en impressies door Hilde Van Geel, medewerker Within-Without-Walls.

Zaterdag, 21 juni 2008 kwam via het contactadres ‘administrator@prisoninfo.org’ van onze vzw Within-Without-Walls een opmerkelijke vraag binnen van Sébastien De Rey, die als eindwerk voor zijn laatste jaar middelbare school, de keuze maakte om dieper in te gaan op de materie “Moord en doodslag”. Omdat er bij dit werk naast een theoretische benadering, ook ‘een praktisch luik’ hoorde, was zijn verzoek of hij zich dienstbaar kon maken binnen onze organisatie. Daar we echter geen kader hebben om op zulke aanbiedingen te kunnen ingaan en vanwege de aard van de materie was een pasklaar antwoord niet onmiddellijk aan de orde.

Gezien m’n persoonlijke betrokkenheid bij een levensdelict binnen de familiekring, was ik zeer gevoelig voor de drijfveren van een zeventienjarige om met deze thematiek aan de slag te willen gaan. Had deze jongeman misschien ook een persoonlijk verhaal? Was het gewoon gezonde belangstelling of was er een hang naar sensatie?

Die vraag bracht me in gedachten terug bij een voorval tijdens een treinrit. Een criminologe in spé bracht op een nogal luidruchtige manier, in geuren en kleuren, het relaas van haar nachtelijke ervaring, waaronder een moord. Met haar verhaal genoot ze de bewondering van haar treingenote, die als commentaar een wat ongepaste ‘wauw’-klank uitstootte! Toen ik haar aansprak of ze besepte dat er misschien wel mensen rondom haar konden zitten voor wie haar verhaal een feit was, antwoordde ze weinig empatisch, dat ze toch maar hetzelfde vertelde als wat iedereen in de kranten lezen kon. Het gesprek viel stil. Ik voelde mijn hart slaan in een veel te hoog tempo en droefheid overviel me. Droefheid omwille van het sensatiegehalte over zo’n trieste feiten. Teleurgesteld in de weinig integere benadering van deze toekomstige criminologe, kon ik alleen maar hopen dat haar empathisch vermogen gaandeweg zou groeien. Er zullen ook wel andere jonge mensen zijn, die van nature meer fijngevoeligheid bezitten hebben om met de thematiek van daders-slachtoffers en maatschappij om te gaan.

Sébastien’s mailtje gaf reeds aan dat het voor hem meer was dan een verplicht werk voor school. Na een eerste telefoontje was het duidelijk dat hij een jongen was met ‘een open geest’ die op de eerste plaats wou ontdekken wat een mens ertoe drijft om een medemens het leven te ontnemen. Daarnaast wou hij meer wegwijs geraken in de gerechtelijke piramide.

Vanuit de vzw vroeg ik of hij zich geroepen voelde om jongeren te sensibiliseren rond dit toch wel moeilijke thema.

In overleg met zijn mentor koos Sébastien tenslotte voor een debatavond, “Woorden rond Tralies”. 18 maart II. vond deze plaats in de theaterzaal van de Middelbare Steinerscholen Vlaanderen, vestiging Brugge.

Een avond waarop vier grote 'thema's werden belicht: het begrip "straf", onze huidige manier van straffen, met name de gevangenisstraf, de overbevolking in gevangenissen en tenslotte, de voorwaardelijke invrijheidstelling, de Wet Lejeune.

Een avond waarop zowel advocaat als politicus (met o.a. Renaat Landuyt), alsook een medewerker van de gevangenis en een afgevaardigde van het Brugse Justitiehuis en CAW het woord kregen.

Sébastien vervulde hier op schitterende wijze zijn rol als moderator om deze mensen vanuit een verschillende achtergrond hun zienswijze te laten geven.

Een greep uit enkele van de prangende vragen.

Vermassen zegt ons dat de straf pas echt begint wanneer men uit de gevangenis komt. Akkoord?

Is onze hedendaagse manier van straffen, waarbij vrijheidsberoving hoofdzakelijk van toepassing is, de juiste manier?

In welke mate zien we dat de gevangenisstraf nog het essentiële kenmerk van een straf bezit, namelijk de 'correctie'?

71 % van de publieke opinie beschouwt de gevangenis als een hotel. Hoe komt dat?

Hoe komt het in eerste instantie dat de gevangenissen overvol geraken?

Er worden strengere straffen uitgesproken om er zeker van te zijn dat deze straffen ook worden uitgevoerd. Maar dit is een vicieuze cirkel: zwaardere straffen betekent meer gedetineerden, en dus een overbevolking van de gevangenis. Of niet?

Wat houdt de Wet Lejeune precies in? Zou het tegenover slachtoffers oneerbiedig zijn? ...

Een avond waarop ook de woorden vanuit slachtofferhoek hun plaats kregen.

Een avond waarop de 'woorden rond tralies' op een serene manier hun klank vonden en een prachtige muzikale omlijsting het publiek de nodige ademruimte gaf.

Achteraf liet Sébastien weten dat de avond zeer warm onthaald werd door de leraren, ouders en zijn medeleerlingen. Blijkbaar heeft hij voor velen bijgedragen tot meer 'gefundeerd en geargumenteed' leren denken over de thematiek.

Maar ook de sprekers waren onder de indruk van de gedrevenheid van Sébastien en deze unieke aanpak van het eerste luik van zijn eindwerk.

Sébastien denkt eraan om volgend jaar 'Rechten' te gaan studeren.

Laat ons hopen dat hij door het systeem van binnenuit te beleven, misschien ooit in samenwerking met andere gelijkgestemde zielen kan meewerken aan de hervorming van Justitie. Als dit logge rechtstelsel meer alternatieven zou bieden en meer transparant en effectief zou werken, zou dit enkel maar ten goede komen van slachtoffers, daders en maatschappij.

Persoonlijk voel ik me heel dankbaar dat ik een stukje kon bijdragen aan het geheel, de weg ernaar toe mocht volgen en dat we samen nieuwe verbindingen tussen mensen binnen en buiten de muren tot stand konden brengen. Ook vanuit de vzw wil ik Sébastien danken voor de sensibiliserende rol die hij op zich heeft genomen om mensen een andere kijk te geven op de moeilijke materie rond gevangenen en slachtoffers.

Hilde Van Geel